

TRYPHONIA

door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Vrouwelijke vorm van Tryfo(n): Griekse naam, afgeleid van het werkwoord 'tryphao' = 'zwelgen', 'baden in overvloed en weelde' enz.

Dus: 'weelderig', 'protserig', 'rijk', van daar ook 'overmoedig'.

Tryfonia van Rome, Italië; weduwe; † 3^e eeuw. Feest 18 oktober.

Sommige bronnen zien in haar de echtgenote van keizer Decius (249-251), de beruchte Christenvervolger. Volgens de legende zou zijn vrouw op een goed moment, bewogen door wat haar man de christenen aandeed, en door de moedige houding van de martelaren, tot het christendom zijn overgegaan. Er is echter te weinig over haar bekend, om dit vermoeden waar te maken.

*

Tryfon van Lampsacus (ook van Frygië), Nicea; martelaar; † 250.

Feest 1 februari & 19 oktober.

Hij moet geboren zijn rond het jaar 220 en was afkomstig uit een arm boerengezin in de buurt van Lampsacus, Frygië. Als kind werd hij er op uit gestuurd om geiten te hoeden. Hij was een vroom jongetje en al spoedig bleek dat hij de gave had om mensen en dieren te genezen en boze geesten bij hen uit te drijven.

Daarover bestaat een mooie legende.

Hij was zeventien jaar, toen in 238 Gordianus († 244) in het verre Rome op de keizerstroon kwam. Deze had een dochtertje, dat bezeten was van een boze geest. De dokters stonden machteloos. Dat bezorgde vader natuurlijk veel verdriet. Maar het was de boze geest zelf die tijdens ijlkoortsaanvallen van het kind uitriep dat alleen Tryfon hem kon uitdrijven.

Alle Tryfons van het keizerrijk werden naar Rome gehaald, maar de een na de ander moest zijn meerdere erkennen in de boze geest van het meisje. Tenslotte werd ook onze Tryfon naar Rome gehaald. Hij trok zich enkele dagen terug in vasten en gebed en het dochtertje bleek genezen. De keizer overlaadde hem met geschenken, die hij prompt weer bij de armen liet bezorgen. De jongen keerde naar huis terug en hoedde weer de geiten alsof er niets gebeurd was.

Maar de mensen uit de omgeving zagen in hem - zo jong als hij was - een groot heilige. Velen bekeerden zich door zijn voorbeeld. Daarom liep hij ook het grootste gevaar, toen er tijdens de periode dat Decius keizer was (249-251), hevige christenvervolgingen uitbraken. Hij was een van de eersten die gearresteerd werd. Vervolgens werd hij aan een bars verhoor onderworpen en blootgesteld aan allerlei martelpraktijken. Maar geen enkele foltering kon hem deren. Intussen bad hij met luide stem tot God, dat allen die zich in hun nood tot hem zouden wenden, kracht en verlichting zouden mogen ontvangen. Tenslotte maakten zijn beulen er een eind aan door hem met het zwaard te onthoofden.

In de oosterse kerk wordt hij vereerd als arts anarguros (= 'Onbaatzuchtige Arts'). In de loop der eeuwen breidde zich zijn verering uit over de gehele oosterse kerk. In Moskou is een kerk aan hem gewijd.

Zijn naam wordt genoemd in de gebeden van de waterwijding en tegen landbouwplagen, en ook bij de gebeden van de zieken, vooral wanneer zij van de pijn niet kunnen slapen.

Hij wordt er afgebeeld met een valk, omdat hij een van de jonge valkeniers aan het hof had weten te redden van wrede moordplannen van Iwan de Verschrikkelijke († 1584).

Vanuit het oosten kwam zijn verering naar Sicilië en Zuid-Italië. Zijn relieken bevinden zich tegenwoordig in de kathedraal van het huidige Kotor (Montenegro).